

ԿՐՈՆԱԿԱՆ

ՄԱՐՄՆԱԿԱՆ ԵՒ ՅՈԳԵԿԱՆ ՄԱՅԵՐ

«Մի՛ գարհուրի՛ք յայնցանէ՛ որք
սպամանեն զմարմին...»

(Ղկս. ԺԲ. 4)

Քրիստոսի վերոյիշեալ պատգամը, առաջին ակնարկով, զօռար ու անըմբռնելի կը թուի հասարակ ու մեղքին տիրապետութեամբը նուաճուած անհատներուն:

Արդարեւ, ինչպէ՞ս չգարհուրիլ այն բոլոր մարդերէն եւ ուժերէն՝ որոնք մեր մարմինը սպաննելու եւ մեզ սեւ մահուան դատապարտելու կամքն ու զիտաւորութիւնը ունին: Ինչպէ՞ս այնքան արհամարհել մեր հոգիները տաղաւարող նիւթական ու չօչափելի պատեանքը, որուն հոգածութեան համար ինչե՛ր չենք բներ ամէն օր, եւ որուն վայլն ու գրաւչութիւնը աւելցնելու ի՞նչ ճիգեր ու զոհողութիւններ սիրով յանձն չենք առներ յաճախ:

Իայց Քրիստոսի խօսքը կու գայ ստորագրուել մարմնին արժէքն ու կարեւորութիւնը, զայն հակադրելով յաւիտենականութեան սահմանուած մեր հոգիին:

Իրողութիւն է թէ մարդ Աստուծոյ դատաստանէն աւելի կը սոսկայ մարդերու դատաստանէն: Տիրող հաշիւ տալու մտահոգութենէն աւելի՝ կը մտատանջուի մարդերուն հաշիւ տալու հարցով: Եւ ասոր պատճառները երկու են.

Ա. Ներկայ իայց ժամանակաւոր կեանքի գերադասում՝ յաւիտենական ու հոգեւոր կեանքէն:

Բ. Ապաւինում սխալ ըմբռնուած Աստուծոյ գթութեան ու անյիշատութեան ստորոգելիին:

Մարդ միշտ ալ ուզած է մահուան դադափարը վանել մտքէն, մահը հեռու նկատել իրմէ: Ուստի, մահէն ետք դատաստանի մը մէջ դատուելու դադափարը նուազ կը խռովէ իր հոգին քան, օրինակի համար, աշխարհիկ դատաստանէ մը ցկեանն կամ երկարատեւ բանտարկութեան մը դատապարտուելու հեռանկարը, որ իր աստեւոր կեանքի մսխումին ու փճացումին պիտի յանդի: Ուստի, չենք վարանիր ստելու կամ անիրաւ երգում մը բնելու, երբ վրաստահ ենք թէ մեր այդ արարքով մեզմէ վանած պիտի բլլանք իրական ու անխուսափելի պատիժ մը կամ պատուհաս մը, ու փրկած, յայտ մարդոց, մեր վարկն ու արժանապատուութիւնը: Ու մտածելու կը տարուինք թէ մեղք մը աւելի մեղք մը պակաս՝ մեծ չէ տարբերութիւնը, երբ մարդկային մեր բնութեան համար այնքան սովորական ու անկէ անբաժան նկատուած այս կարգի մեղքեր կոչուած են երջանկութեան տարիներով փակուած զոները բռնալու մեր առջեւ, դէթ ճոխացնելու քաղցրութեան բաժինը մեր կեանքին մէջ:

Աստուծոյ աւագ ստորոգելիներէն արդարութիւնն ու գթառատութիւնը իրարու հետ հաշտեցնել երբեմն մեծ խորհողներ, իմաստասէրներ ու աստուածաբաններ խի որոշ զօռարութեան առջեւ է դրած: Անոնցմէ ոմանք նոյնիսկ դանոնք իրրեւ անհաշտ ստորոգելիներ ընդունելով, վերջնական յաղթանակը ուզած են ապահովել զութին, եզրակացնելով թէ մեր բոլորին Արարիչն ու երկնաւոր Հայրը ի վերջոյ պիտի հանդուրժէ որ Իր մոլորած զաւակ-

ները յախտնական հուրի մէջ քաւեն իրենց երկրաւոր ու կարճ կեանքի ընթացքին գործած մեղքերը :

Ճիշդ է թէ կեանքի մէջ ամէն ինչ չափ մը ու սահման մը ունի . սէրը, դուժը, ատելութիւնը եւ այլ զգացումներ չեն կրնար նոյն քերականութեամբ եւ սաստկութեամբ ընդերկար տեսիլ : Նոյնն է պարագան Աստուծոյ դուժին ու ողորմութեան : Տէրը անշուշտ թէ միշտ չէ որ անպատիժ պիտի թողու իր արարածները, երբ ասոնք կեանքի մը տեսողութեամբ ամէն ժամ կ'անարգեն իր անունն ու կ'ուրանան իր բաշխած անհուն բարեքները . երբ իր անսպառ ու անսահման սէրը կը փոխարինեն ատելութեամբ ու քամահրանքով, իրենց եղբայրներուն նկատմամբ ցուցաբերած դաժան ու աններող փերաբերումին ու կեցուածքին հետեւանքով :

Ի վերջոյ, եթէ մեղաւորներն ալ ժառանգակից պիտի ըլլան արդարեւրուն վերապահուած երանաւէտ կեանքին, ի՞նչ կը մնայ Աստուծոյ արդարութեան, երբ մարդ արարածն իսկ իրաւագրկուածին հատուցում ընկելու ատեն արդարութեան զգացումէն մղուած՝ կը փորձուի պատիժ սահմանել իրաւադրկողին :

Մեր առօրեայ կեանքին փորձառութեամբը դիտենք թէ որքան ստուար է թիւր անոնց՝ որոնք մարդկօրէն ապրելու եւ աշխարհի բարեքները վայելելու արդար իրաւունքէն զրկուած կը մեկնին աշխարհէն : Եթէ անոնց հանդէպ անիրաւ ու անարդար դատող դատակարար կեղեքիչ ու ամբարտաւան մարդերուն, անդեմականի մէջ ալ չկրէ իր արժանի պատիժը, ո՞ր կը մնայ արդարութիւնը Գերագոյն էակին : Եւ Աստուծոյ վատ ո՞վ է որ պիտի սահմանէ ու անօրինէ արդար հատուցումը անոր չար գործերուն : Ինչպէ՞ս կարելի է ըմբռնել Աստուած մը՝ որ զուրկ ըլլայ արդարութեան զգացումէն :

«Հոգին է կենդանարար, մարմին ինչ ոչ օղնէ», կ'ըսէ Առաքեալը : Արդարեւ, որքա՛ն խորունկ կերպով կրցած էին ըմբռնել առաջին դարերու քրիստոնեաները այս ճշմարտութիւնը, երբ յօժարակամ կ'ընծայարեմէին իրենց մարմինները սուրին ու խարոյկին, փրկելու համար իրենց լաւագոյն ու մնայուն մասը՝ հոգին, որ նոյնինքն Աստուծոյ շունչն է մարդուն մէջ, դայն տարբերող ու զերազատող երկրի բոլոր իրերէն ու կենդանիներէն :

Բայց կարենալ անփհէր մնալու համար մեր մարմիններուն օպտնացող միջտերուն ու մտանցներուն առջեւ, անհրաժեշտ է որ քիչ աւելի թուլցնենք մեզ աշխարհին ու իր մեղապարտ հաճոյքներուն ազդեցող լարերը, աւելի սերտօրէն կապուելու համար մեր երկնաւոր Հօր հետ : Պէտք է դիտանք մեր հոգիները արեւածաղիկի մը նման բանալ հոգեւոր ճշմարտութիւններուն, ուրկէ՝ կրնան միայն մեզի դալ ուժն ու խրախոյսը իբրեւ անփոխարինելի դէպքեր՝ կեանքի գոյամարտին համար :

Եկեղեցին, հին դարերէն ի վեր, շատ լաւ դիտցած է դժել սահմանները հոգիին ու մարմնին ազատութեան, իրաւասութեան ու գործունէութեան : Եւ ճիշդ անոր համար է որ սահմանած է տարւոյն մէջ պահեցողութեան որոշ օրեր ու շրջաններ, մեղմելու համար մեր կողմէ՝ մեր մարմիններուն ընծայուած սահմանադանց կարեւորութիւնը, որ առաջին առթիւ մեր հոգիին դէմ գործուած անարդարութիւն մը եւ անոր բարւոք պահպանումին դէմ մտանց մը ըլլալէ բացի, մտանց մըն է նոյն ժամանակ նոյն այդ մարմնին :

Գիտանք ուրեմն արժանաւորապէս եւ իրենց ատենին հոգալ արդար պահանջները մեր հոգիներուն ու մարմիններուն : Եւ այդ ընկելու համար դիտանք ամենէն առաջ իմաստութիւն ու շնորհ խնդրել Տիրոջմէ :